

Άρθρο 16 Π.Δ. 79/2017**Σχολικές δράσεις στο πλαίσιο της σχολικής ζωής**

1. Σχολικές δράσεις θεωρούνται όλες οι προγραμματισμένες και κατάλληλα σχεδιασμένες δράσεις του σχολείου που συμπληρώνουν και εμπλουτίζουν τα προγράμματα οπουδών. Πραγματοποιούνται κατά τη διάρκεια του διδακτικού ωραρίου, εντός ή/και εκτός του σχολείου και σε συνεργασία με άλλα σχολεία ή/και με άλλους φορείς (όπως Μουσεία, Κέντρα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης, σχολικά δίκτυα, επιστημονικούς και πολιτιστικούς συλλόγους και φορείς, βιβλιοθήκες, φυσιολατρικές λέσχες κ.λπ.). Οι δράσεις αυτές έχουν διεπιστημονικό/διαθεματικό, βιωματικό χαρακτήρα και ενθαρρύνουν τη διερεύνηση. Αποσκοπούν στον εμπλουτισμό του περιεχομένου των προγραμμάτων οπουδών, στην ανάπτυξη των ικανοτήτων και δεξιοτήτων των μαθητών, στην αισθητική καλλιέργεια, στην έκφραση της δημιουργικότητας, στη συνεργατικότητα, στην ανάπτυξη της αυτονομίας και της υπευθυνότητας και στην ευαισθητοποίηση σε θέματα που αφορούν το φυσικό και ανθρωπογενές περιβάλλον. Οι σχολικές δράσεις συντελούν στην ανάπτυξη του δημοκρατικού ήθους, στο άνοιγμα του σχολείου στην τοπική κοινότητα και επιτελούν αντισταθμιστικό ρόλο παρέχοντας τη δυνατότητα σε όλους τους μαθητές να συμμετέχουν σε δραστηριότητες που διευρύνουν τους ορίζοντές τους.

2. Στις σχολικές δράσεις συμπεριλαμβάνονται:

α) **όσες δράσεις πραγματοποιούνται εκτός** σχολείου και απαιτούν μετακίνηση των μαθητών από το σχολείο, όπως η ημερήσια εκπαίδευτική εκδρομή, οι εκπαιδευτικές ανταλλαγές, οι διδακτικές επισκέψεις, οι πολιτιστικές δράσεις, οι αθλητικές εκδηλώσεις και δραστηριότητες, οι εκδηλώσεις και δραστηριότητες επιστημονικού περιεχομένου κ.λπ.. Για τη συμμετοχή των μαθητών στις παραπάνω δράσεις απαιτείται η έγγραφη σύμφωνη γνώμη των Γονέων και Κηδεμόνων τους,

β) **όσες δράσεις πραγματοποιούνται εντός σχολείου**, όπως είναι οι επισκέψεις και εκδηλώσεις καλλιτεχνών μουσικής, θεάτρου, χορού, εικαστικών τεχνών ή ειδικών επιστημόνων που καλούνται στο σχολείο ή την τάξη/ τμήμα για να υλοποιούν προγράμματα και δραστηριότητες που προάγουν την εκπαίδευτική διαδικασία, οι εκθέσεις έργων μαθητών, οι τοπικές και πολιτιστικές εκδηλώσεις, οι χορωδίες, οι χορευτικές παραστάσεις, οι αθλητικοί αγώνες, οι σχολικές εορτές, οι εκθέσεις βιβλίων κ.λπ.,

γ) **εκπαιδευτικές επισκέψεις ή έξοδοι των μαθητών σε κοντινή απόσταση από το σχολείο**, περιορισμένης χρονικής διάρκειας και όχι μεγαλύτερης των δύο διδακτικών ωρών, που υλοποιούνται στο πλαίσιο εκπαιδευτικών προγραμμάτων και δραστηριοτήτων, της βιωματικής μάθησης και του ευρύτερου ανοίγματος του σχολείου στην κοινωνία. Για τη συμμετοχή των μαθητών στις παραπάνω δράσεις απαιτείται η έγγραφη συναίνεση των Γονέων και Κηδεμόνων τους.

Στις δραστηριότητες που αναφέρονται στην περίπτωση 2γ (εκπαιδευτικές επισκέψεις ή έξοδοι των μαθητών σε κοντινή απόσταση από το σχολείο) του παρόντος άρθρου υπεύθυνος συνοδός εκπαιδευτικός ορίζεται αποκλειστικά και μόνο ο εκπαιδευτικός ο

οποίος σύμφωνα με το ΕΩΠ διδάσκει τη συγκεκριμένη διδακτική/-ες ώρα/-ες στη/στο τάξη/τμήμα. Οι δραστηριότητες που αναφέρονται στις περιπτώσεις 2α και 2γ του παρόντος άρθρου πραγματοποιούνται με την προϋπόθεση ότι θα συμμετέχουν σε αυτές τα δύο τρίτα (2/3) των μαθητών του τμήματος.

- 3.** Οι σχολικές δράσεις που αναφέρονται στα εδάφια α και β της παρ. 2 του παρόντος άρθρου εντάσσονται στον ετήσιο ή στον τριμηνιαίο προγραμματισμό που κάνει το κάθε σχολείο, μετά από απόφαση του Συλλόγου Διδασκόντων.

Στη συνέχεια υποβάλλονται για ενημέρωση στον Προϊστάμενο εκπαιδευτικών θεμάτων, ο οποίος μπορεί να διατυπώνει τις δικές του παρατηρήσεις και προτάσεις.

Η επιλογή και ο προγραμματισμός των δράσεων αυτών πρέπει να λαμβάνει υπόψη συγκεκριμένα κριτήρια τα οποία ορίζονται από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής (Ι.Ε.Π.). Πέραν των κριτηρίων αυτών ο προγραμματισμός πρέπει να περιλαμβάνει ακριβή στοιχεία σχετικά με τον χρόνο και τον τόπο υλοποίησης των δράσεων, τους όρους που διασφαλίζουν την ασφαλή μετακίνηση των μαθητών, τις τάξεις/τμήματα που συμμετέχουν, τους υπεύθυνους-συνοδούς εκπαιδευτικούς κ.λπ.. Στην περίπτωση που για οποιοδήποτε λόγο είναι απαραίτητες αλλαγές στον αρχικό προγραμματισμό, επαναλαμβάνεται η ίδια διαδικασία. Το σχολείο ενημερώνει εγκαίρως τους γονείς/κηδεμόνες για τις σχολικές δράσεις που έχει προγραμματίσει είτε κατά τη διάρκεια του διδακτικού έτους είτε κατά τη διάρκεια ενός τριμήνου.

Όπως τροποποιήθηκε με το Άρθρο 23 ΝΟΜΟΣ 4559/2018 με ισχύ την 03/08/2018

- 4.** Οι σχολικές δράσεις της περίπτωσης γ' της παραγράφου 2 μπορεί να μην εντάσσονται στον ετήσιο ή τριμηνιαίο προγραμματισμό του σχολείου, αλλά να είναι έκτακτες μετακινήσεις των μαθητών, οπότε εγκρίνονται από το Διευθυντή ή τον Προϊστάμενο του σχολείου, ύστερα από εισήγηση των διδασκόντων που είναι υπεύθυνοι για την εκάστοτε σχολική δράση και θα συνοδεύουν τους μαθητές σε αυτή, τη γραπτή ή προφορική ενημέρωση του προϊσταμένου εκπαιδευτικών θεμάτων και αφού ληφθούν υπόψη τα κριτήρια που ορίζονται από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής (Ι.Ε.Π.).

Οι μετακινήσεις αυτές μπορεί να αφορούν είτε όλο το σχολείο είτε τάξη και τμήμα.

Όπως τροποποιήθηκε με το Άρθρο 23 ΝΟΜΟΣ 4559/2018 με ισχύ την 03/08/2018

- 5.** Οι σχολικές δράσεις που αναφέρονται στα εδάφια α και β της παρ. 2 του παρόντος άρθρου δεν μπορούν να υπερβαίνουν τις εννέα (9) για κάθε διδακτικό έτος, πλην της ημερήσιας εκπαιδευτικής εκδρομής, και αυτές που αναφέρονται στο εδάφιο γ δεν μπορούν να υπερβαίνουν τις έξι (6) για κάθε διδακτικό έτος.

Όπως τροποποιήθηκε με την Παρ.1 Άρθρο 204 ΝΟΜΟΣ 4610/2019 με ισχύ την 07/05/2019

- 6.** Ημερήσιες εκπαιδευτικές εκδρομές δύνανται να πραγματοποιούνται με απόφαση του Συλλόγου Διδασκόντων. Στις εκπαιδευτικές εκδρομές μπορούν να συμμετέχουν και οι γονείς των μαθητών ύστερα από σύμφωνη γνώμη του Συλλόγου Διδασκόντων. Σε κάθε περίπτωση οι εκπαιδευτικοί έχουν την ευθύνη για την οργάνωση των ημερήσιων εκδρομών και την επιτήρηση των μαθητών. Οι εκδρομές αυτές γίνονται ανά σχολείο ή

ανά τάξεις και όχι ανά τμήμα. Εξαιρετικά, είναι δυνατή η πραγματοποίηση χωριστών ημερήσιων εκδρομών από μια τάξη, ύστερα από απόφαση του Συλλόγου Διδασκόντων και εφόσον αυτό επιβάλλουν ιδιαίτεροι παιδαγωγικοί λόγοι. **Για την πραγματοποίηση ημερήσιων εκπαιδευτικών εκδρομών απαιτείται η συμμετοχή του εβδομήντα τοις εκατό (70%) του συνόλου των μαθητών των τάξεων**, για τις οποίες οργανώνεται κάθε ημερήσια εκπαιδευτική εκδρομή. Στο πρακτικό του Συλλόγου Διδασκόντων αναφέρονται ο τόπος πραγματοποίησης των εκδρομών, ο χρόνος αναχώρησης και επιστροφής, το μέσο μεταφοράς, οι εκπαιδευτικοί που θα συνοδεύουν τους μαθητές, καθώς και το όνομα του υπευθύνου κάθε εκδρομής. Αντίγραφο του πρακτικού υποβάλλεται στην οικεία Διεύθυνση Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης για ενημέρωση, ο προϊστάμενος της οποίας δύναται να διατυπώνει παρατηρήσεις και προτάσεις, οι οποίες δεν δεσμεύουν τη σχολική μονάδα, ενώ οι επισκέψεις στο πλαίσιο εκπαιδευτικών προγραμμάτων και ανταλλαγών και φιλοξενίας ειδικών φορέων στο εξωτερικό πραγματοποιούνται με απόφαση του Διευθυντή Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης.

Όπως τροποποιήθηκε με το Άρθρο 49 ΝΟΜΟΣ 4653/2020 με ισχύ την 24/01/2020

7. Οι επισκέψεις, στο πλαίσιο εκπαιδευτικών προγραμμάτων και ανταλλαγών και φιλοξενίας ειδικών φορέων, στο εσωτερικό, καθώς και οι διδακτικές επισκέψεις στα Κέντρα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης/Κέντρα Εκπαίδευσης για την Αειφορία, με ή χωρίς διανυκτερεύσεις, **πραγματοποιούνται με απόφαση του Συλλόγου Διδασκόντων, η οποία υποβάλλεται στην οικεία Διεύθυνση Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης για ενημέρωση**, ο προϊστάμενος της οποίας δύναται να διατυπώνει παρατηρήσεις και προτάσεις, οι οποίες δεν δεσμεύουν τη σχολική μονάδα, ενώ οι επισκέψεις στο πλαίσιο εκπαιδευτικών προγραμμάτων και ανταλλαγών και φιλοξενίας ειδικών φορέων στο εξωτερικό πραγματοποιούνται με απόφαση του Διευθυντή Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης.

Όπως τροποποιήθηκε με το Άρθρο 49 ΝΟΜΟΣ 4653/2020 με ισχύ την 24/01/2020

7Α. Με απόφαση του Υπουργού Παιδείας και Θρησκευμάτων δύναται να καθορίζεται κάθε θέμα σχετικό με τη λήψη αποφάσεων και την υλοποίηση των εκπαιδευτικών εκδρομών και επισκέψεων, καθώς και εν γένει με την εφαρμογή των διατάξεων των παραγράφων 6 και 7.

Όπως προστέθηκε με το Άρθρο 49 ΝΟΜΟΣ 4653/2020 με ισχύ την 24/01/2020

8. Οι διδακτικές επισκέψεις πραγματοποιούνται σε χώρους ιστορικής και πολιτιστικής αναφοράς ή σε χώρους τεχνολογικού ή επιστημονικού ενδιαφέροντος, όπως είναι τα μουσεία, οι αρχαιολογικοί χώροι, τα αρχιτεκτονικά μνημεία, οι εκκλησίες, τα εργαστήρια καλλιτεχνών, τα θέατρα, οι χώροι παραστάσεων, τα πλανητάρια, τα ενυδρεία κ.λπ. και έχουν σκοπό να διευρύνουν τον πολιτιστικό ορίζοντα των μαθητών και να τους ενθαρρύνουν να κατανοήσουν και να εξοικειωθούν με τον φυσικό και κατασκευασμένο κόσμο. Προκειμένου οι διδακτικές επισκέψεις να ανταποκρίνονται σε παιδαγωγικούς και διδακτικούς στόχους απαιτείται ο κατάλληλος σχεδιασμός τους, ο οποίος θα πρέπει να περιλαμβάνει:

- α) τους επιδιωκόμενους σκοπούς και στόχους,**
- β) τις δραστηριότητες προετοιμασίας μελέτης του θέματος μέσα στην τάξη,**
- γ) τις δραστηριότητες στον χώρο της επίσκεψης και**

δ) την αποτίμηση της όλης διαδικασίας και την εξαγωγή των αναγκαίων εκτιμήσεων και ανατροφοδοτήσεων.

Κάθε διδακτική επίσκεψη πραγματοποιείται με την προϋπόθεση ότι **συμμετέχουν σ' αυτή τα δύο τρίτα (2/3) τουλάχιστον των μαθητών κάθε τμήματος/τάξης.**

Όπως τροποποιήθηκε με το Άρθρο 23 ΝΟΜΟΣ 4559/2018 με ισχύ την 03/08/2018

9. Στις σχολικές δράσεις μπορεί να πάρει μέρος όλο το σχολείο ή μερικές τάξεις, Η συμμετοχή των μαθητών σε αυτές μπορεί και να παραταθεί πέραν του διδακτικού ωραρίου, μέχρι και δύο διδακτικές ώρες, για τις περιπτώσεις που αυτό καθίσταται αναγκαίο για την ολοκλήρωση μιας δραστηριότητας.
10. Η συμμετοχή όλων των εκπαιδευτικών στις σχολικές δράσεις είναι υποχρεωτική. **Μεταφορά ωραρίου εργασίας σε απογευματινές ώρες για την πραγματοποίηση εκδηλώσεων μπορεί να πραγματοποιηθεί έως δύο (2) φορές ανά διδακτικό έτος με απόφαση του συλλόγου διδασκόντων για την οποία ενημερώνεται ο οικείος Διευθυντής πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης.**

Όπως τροποποιήθηκε με το Άρθρο 23 ΝΟΜΟΣ 4559/2018 με ισχύ την 03/08/2018

11. Η συμμετοχή των μαθητών στις σχολικές δράσεις αποτελεί μέρος της εκπαιδευτικής διαδικασίας και προϋποθέτει την έγγραφη συναίνεση συμμετοχής από τους γονείς/κηδεμόνες. Οι μαθητές που δεν παίρνουν μέρος στις δραστηριότητες στις οποίες απαιτείται μετακίνηση, αποχωρούν από το σχολείο με συνοδεία των γονέων τους.
12. Η παρουσία τρίτων προσώπων στο σχολείο, στο πλαίσιο των δράσεων που αναφέρονται στην περίπτωση β' της παραγράφου 2, προϋποθέτει τη σύμφωνη γνώμη του συλλόγου διδασκόντων και την ενημέρωση του Προϊσταμένου εκπαιδευτικών θεμάτων. Εξαιρεση αποτελεί η παρουσία φοιτητών/σπουδαστών για την πρακτική τους άσκηση ή κάθε άλλη περίπτωση που ορίζεται από τις ισχύουσες ειδικές διατάξεις.

Όπως τροποποιήθηκε με το Άρθρο 23 ΝΟΜΟΣ 4559/2018 με ισχύ την 03/08/2018

****Για τις μετακινήσεις των μαθητών/τριών και των εκπαιδευτικών εντός και εκτός της χώρας, με ή χωρίς διανυκτερεύσεις ισχύουν όσα προβλέπονται στην υπό στοιχεία [Φ14/89494/ΓΔ4/9-7-2020 \(Β'2888\)](#) με θέμα «Εκπαιδευτικές επισκέψεις μαθητών και μαθητριών και μετακινήσεις εκπαιδευτικών Δημόσιων και Ιδιωτικών σχολείων Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης εντός και εκτός της χώρας»